

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд, професионално направление 8.4 Театрално и филмово изкуство,
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: Мариан Александров Рангелов

Научен ръководител: проф. Боньо Андреев Лунгов

Тема на дисертацията:

„ВЛИЯНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА КУКЛЕНА ШКОЛА ЗА РАЗВИТИЕТО
НА КУКЛЕНИЯ ТЕАТЪР В БАЛКАНСКИТЕ СТРАНИ“

За първи път в България асистент Мариан Рангелов се заема с нелеката задача да проследи как през годините българската куклена школа влияе за развитието на кукления театър в балканските страни. Именно това е обект на неговото научно изследване.

Причините за написването на този труд са отговорите на следните въпроси, които докторантът поставя:

- 1) Каква е значимостта на Кукления театър в България и как той влияе на балканските страни?
- 2) Защо е важно неговото усъвършенстване, популяризиране и съхранение?
- 3) Как използването на различни системи кукли, които са намерили вече в България своята реализация, чрез внедряването им от български творци на различни сцени на Балканите, разширяват изразните средства в кукленото изкуство по тези земи.

Отговорите на тези въпроси авторът на дисертацията намира в задълбочено проучване на репертоарите на куклените театри в балканските страни. Мариан Рангелов анализира и доказва, че участието на български драматурзи, режисьори, сценографи и композитори в куклени спектакли на Балканите, допринасят за издигането на кукленото изкуство в тези държави на едно по-високо, професионално ниво.

Впечатляващ е броят от над сто и тридесет изявени български куклени творци, дали своя принос за развитието на кукленото изкуство на Балканите, които авторът изброява.

Водещ фактор в изследването са историческите данни и анализ. Авторът доказва, че спектаклите на фолклорна основа, създадени с импровизирани кукли от български режисьори в отделните балкански страни, имат голямо значение. По този начин се популяризира и съхранява фолклора чрез кукления театър.

Изследването е представено в сто деветдесет и четири страници, разпределени във: въведение, три глави, заключение, четири приложения, цитирана и използвана литература, както и изключително богат архивен снимков и доказателствен материал (отзиви и статии).

Едно кратко становище няма за цел да направи подробен анализ на дисертационния труд. Ще обърна внимание, на това, че приносите в труда са много, като ще акцентирам само някои от тях.

- 1) За първи път детайлно и систематизирано е проследено влиянието на българската куклена школа на Балканските страни. Български педагози, драматурзи, режисьори, сценографи, композитори и хореографи допринасят за развитието на кукленото изкуство по тези земи, създавайки куклени спектакли;
- 2) Получените множество награди на международни куклени фестивали, положителните рецензии, статии и отзиви за спектакли, създадени от български куклени творци в Балканските страни, са безспорно доказателство за благотворното влияние на българската куклена школа на Балканите.
- 3) За първи път е доказано как обучението на студенти от балканските страни в Националната академия за театрално и филмово изкуство „Кр. Сарафов“ – специалност Актьорство и режисура за куклен театър – допринася за развитието на кукленото изкуство на Балканите;
- 4) Описани са създадените спектакли с импровизирани кукли на базата на фолклор в Балканските страни. Такъв вид спектакли, до реализацията им от български куклени постановъчни екипи, не са съществували на Балканите. Благодарение на българските педагози, драматурзи, режисьори, сценографи, хореографи и композитори са създадени фолклорни представления, които имат огромно значение за съхранение на фолклора на всяка една Балканска държава;
- 5) Много български сценографи, работейки в куклените театри в различните Балкански държави, внасят една нова естетика. Това е един голям принос на Българския куклен театър за развитието на кукленото изкуство на Балканите.

Настоящото изследване има потенциала да бъде използвано като ценен източник на информация в сферата на кукленото изкуство и може да послужи на педагози, преподаватели и студенти като учебно помагало. В тази връзка едно бъдещо публикуване в електронен вид или на хартиен носител би било препоръчително.

В заключение мога да кажа, че трудът на Мариан Рангелов „ВЛИЯНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА КУКЛЕНА ШКОЛА ЗА РАЗВИТИЕТО НА КУКЛЕНИЯ ТЕАТЪР В БАЛКАНСКИТЕ СТРАНИ“ има научна и приложна стойност. Изразявам своята положителна оценка и предлагам на Мариан Рангелов да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“.

Гласувам с „ДА“.

Дата: 15.05.2023 г.

проф. д-р Константин Каракостов